

فصلنامه علمی-پژوهشی رهیافت

سال دوازدهم، شماره ۴۵، زمستان ۱۳۹۷
صفحه ۳۹ تا ۶۴

پیامدهای استانی شدن حوزه‌های انتخابیه مجلس شورای اسلامی ایران (با استفاده از نظریه داده بنیاد)

یحیی کمالی / استادیار گروه علوم سیاسی دانشکده حقوق و الهیات دانشگاه شهید باهنر کرمان
yahyakamali@uk.ac.ir

حمیده شهابی راد / دانش آموخته کارشناسی ارشد علوم سیاسی دانشگاه شهید باهنر کرمان

چکیده

هدف این پژوهش، بررسی پیامدهای استانی شدن انتخابات مجلس شورای اسلامی است. روش پژوهش مبتنی بر نظریه داده بنیاد است. هفتاد مصاحبه انجام شده نمایندگان مجلس، مقامات اجرایی و متخصصان دانشگاهی با رسانه‌ها و اسناد و گزارش‌های مرتبط با استانی شدن انتخابات مجلس در سه مرحله کدگذاری باز، کدگذاری محوری و کدگذاری انتخابی، تحلیل شده‌اند. روش نمونه‌گیری، نمونه‌گیری نظری است و همه مصاحبه‌ها برای دستیابی به اشباع تئوریک وارد تحلیل شده‌اند. بر اساس یافته‌های پژوهش، پیامدهای استانی شدن انتخابات مجلس در پنج مقوله سیاسی، اجتماعی، اقتصادی، سازمانی تشکیلاتی و حقوقی قانونی دسته‌بندی شده است. رابطه بین این مقولات تبیین شده و نتایج پژوهش با پژوهش‌های قبلی مورد مقایسه قرار گرفته است.

کلیدواژه: استانی شدن، پیامدها، نظریه داده بنیاد، حوزه‌های انتخابیه، مجلس شورای اسلامی.

تاریخ تأیید ۱۳۹۷/۱۱/۰۷

تاریخ دریافت ۱۳۹۷/۰۹/۰۵

مقدمه

امروزه انتخابات ابزاری است که به وسیله آن اراده شهروندان جامعه در شکل‌گیری نهادهای سیاسی و تعیین متصدیان اعمال اقتدار سیاسی متبلور می‌شود. یکی از نهادهای سیاسی، مجلس قانون‌گذاری است که از منتخبین مردم و با آرای مستقیم آن‌ها تشکیل می‌شود از این رو برگزاری انتخابات نمایندگان مجلس از اهمیت زیادی برخوردار است. در زمینه انتخابات مجلس، مسائل مختلفی قابل بررسی است. تعیین نوع نظام انتخاباتی، شیوه تقسیم‌بندی حوزه‌های انتخابیه، روش رأی‌گیری و تعیین حدنصاب پیروزی یک کاندیدا یا حزب در انتخابات از جمله این مسائل است که تعیین‌کننده بسیاری از متغیرهای سیاسی مانند میزان مشارکت مردم در انتخابات و پاسخ‌گویی مقامات منتخب است. در این میان، تعیین حوزه‌های انتخابیه مجلس واحد اهمیت زیادی است. روش‌های مختلفی برای تعیین حوزه‌های انتخابیه مجالس قانون‌گذاری وجود دارد که عبارت‌اند از: «حوزه‌های ملی که در آن تمامی کشور یک حوزه انتخابیه است، حوزه‌بندی با مبنای ناحیه‌ای که در آن یک ناحیه جغرافیایی که شامل چندین ایالت می‌شود را در برمی‌گیرد، حوزه‌بندی بر اساس ایالت‌ها که در این صورت هر استان یا ایالت یک حوزه انتخاباتی را تشکیل می‌دهد. حوزه‌بندی بر مبنای محلی و زیر ناحیه‌ای که در این نوع از حوزه‌بندی یک استان به چند حوزه انتخاباتی تقسیم می‌شود» (میرزاده کوهشایی، ۱۳۹۰: ۱۵۷).

سابقه تشکیل مجلس در ایران به یک قرن پیش و آغاز انقلاب مشروطه ۱۲۸۵ بازمی‌گردد. در این سابقه تاریخی، شیوه‌های مختلفی برای انتخاب نمایندگان مجلس بر اساس اصناف و اقشار مختلف جامعه و همچنین متناسب با جمعیت ایالت‌ها و شهرستان‌ها مورد استفاده قرار گرفته است. پس از انقلاب اسلامی طبق اصل ۶۲ قانون اساسی، نمایندگان مجلس شورای اسلامی به‌طور مستقیم و با رأی مخفی مردم انتخاب می‌شوند و شرایط تفصیلی انتخابات را قانون معین خواهد کرد. حوزه‌های انتخابیه انتخابات مجلس شورای اسلامی تاکنون بر مبنای حوزه‌های درون استانی و متشکل از یک یا چند شهرستان همجوار تقسیم‌بندی شده است. این نوع حوزه‌بندی، مورد انتقادات مختلفی قرار گرفته است و طرح‌های جایگزین متعددی هم ارائه شده است. طرح استانی شدن حوزه‌های انتخابیه مجلس ابتدا در تیرماه سال ۱۳۷۸ توسط برخی از نمایندگان مجلس دوره پنجم مطرح شد، در مقدمه این طرح «دلایل ضرورت استانی شدن انتخابات مجلس را مسائلی از قبیل پرداختن نمایندگان به وظایف قانون‌گذاری و نظارت و نیز پرهیز کردن از امور جزئی،

انتخاب نامزدهای شاخص تر و با صلاحیت‌های برتر، کاهش تعداد نامزدهای انتخاباتی، کاهش هزینه‌های انتخاباتی و کاهش تعصبات قومی و قبیله‌ای در برخی شهرها، ارتقای سطح کیفی و افزایش کارایی مجلس، افزایش میزان تسهیل امکان مشارکت عمومی شهروندان در اعمال حق تعیین سرنوشت و کنترل تخلفات خرید رأی عنوان کردند» (ضرغامی، ۱۳۸۵: ۳).

تاکنون سه بار طرح تغییر حوزه‌های انتخابیه مجلس شورای اسلامی در صحن مجلس مطرح شده اما به‌رغم طی شدن مراحل اولیه، این طرح به سرانجام نرسیده است. در هر بار مطرح شدن طرح تغییر حوزه‌های انتخابیه مجلس، مصاحبه‌ها و نظرات مختلفی از سوی کارشناسان انتخابات، نمایندگان مجلس و مقامات اجرایی درباره تفکیک حوزه‌های انتخابیه به صورت شهرستانی و استانی یا ایجاد نظام انتخابات مجلس به صورت کشوری عنوان شده و مزایا و معایب هر یک مورد نقد و بررسی قرار گرفته است. پژوهش حاضر با استفاده از این مصاحبه‌ها، نظرات کارشناسی و پژوهش‌های مرتبط و با بهره‌گیری از روش نظریه داده بنیاد در پی شناسایی پیامدهای استانی شدن انتخابات مجلس است. استفاده از روش داده بنیاد به مثابه یک روش پژوهش کیفی باعث می‌شود این پژوهش نوآوری مناسبی در این حوزه داشته باشد علاوه بر این استفاده از مصاحبه‌ها و نظرات کارشناسی که تاکنون ارائه شده باعث می‌شود این پژوهش برآیند نظرات مطرح شده باشد. در مجموع، پژوهش حاضر با استفاده از روش نظریه داده بنیاد به دنبال بررسی این مسئله است که استانی شدن حوزه‌های انتخابیه مجلس شورای اسلامی ایران چه پیامدهایی در زمینه‌های مختلف به دنبال دارد.

جدول ۱- پیشینه پژوهش

پژوهشگر و سال انتشار	عنوان	مهم‌ترین یافته‌ها
تقی زاده و ضرغامی ۱۳۸۵	انتخابات مجلس شورای اسلامی	پیشنهاد اجرای نظام انتخاباتی یک مرحله‌ای، حوزه‌های انتخابیه تک کرسی برای انتخاب اشخاص و حوزه‌های انتخابیه استانی برای انتخاب فهرست‌ها
میرزاده کوهشانی ۱۳۹۰	امکان‌سنجی استانی شدن حوزه‌های انتخاباتی در	امکان تغییر حوزه‌های انتخابیه و انطباق آن با مرز استان‌ها وجود دارد، مشکلات نظام فعلی با

انتخابات مجلس شورای اسلامی	استانی شدن حوزه‌های انتخابیه مرتفع، اما چالش‌ها و مشکلات جدیدی به وجود خواهد آمد.
رحمانی و سعید ۱۳۹۱	استانی شدن حوزه‌های انتخابیه در شرایط فعلی و دموکراسی نوپای جمهوری اسلامی ایران، طرح استانی شدن حوزه‌های انتخابیه قادر به تأمین اهداف مدنظر طراحان نیست و مشکلات جدیدی را موجب می‌شود.
مقصودی و ابراهیم‌آبادی ۱۳۹۰	تأثیر استانی شدن انتخابات مجلس بر وظیفه نمایندگی استانی شدن در شرایط فعلی کشور و با توجه به ناتوانی شوراها، برخلاف مصالح ملی است؛ اما در صورتی که زیرساخت‌های لازم ایجاد گردد می‌تواند مشکلات نظام فعلی را مرتفع گرداند.
حسینی ۱۳۹۰	حوزه‌بندی انتخابات قوه مقننه در نظام حقوقی ایران با تأکید بر طرح تغییر نظام انتخاباتی مجلس شورای اسلامی استانی شدن حوزه‌بندی انتخابات، به نحو مطلوب‌تری معیارهای انتخابات آزاد و منصفانه را محقق می‌سازد و باعث تقویت جایگاه احزاب، فرهنگ حزبی و افزایش مشارکت سیاسی می‌گردد.
اکبری و همکاران ۱۳۹۵	استانی شدن انتخابات؛ تمرکزگرایی یا تمرکززدایی، با تأکید بر حوزه‌های انتخابیه استان خراسان جنوبی طرح استانی شدن انتخابات، علی‌رغم اهداف و دعاوی طراحان و موافقان، سبب تشدید تمرکزگرایی در سطح ملی و استانی خواهد شد.
لیزری و پریسکو ۲۰۰۱	ارائه کالاهای عمومی بانگیزه اقتصادی در سیستم اکثریتی عرضه کالاهای عمومی همگانی کمتر از سیستم تناسبی است.
پرسون و همکاران ۲۰۰۳	فساد و قوانین انتخاباتی نظام‌های انتخاباتی تأثیر معناداری روی متغیرهای اقتصادی دارد، در نظام‌های اکثریتی مخارج دولت مرکزی کمتر از نظام‌های تناسبی است.

۱- پیشینه پژوهش

در زمینه پژوهش حاضر، پژوهش‌های مختلفی انجام شده که در جدول ۱ به متناسب‌ترین پژوهش‌های قبلی با موضوع پژوهش حاضر اشاره شده است. در جدول فوق نشان داده شده، پژوهش‌های مختلفی در زمینه حوزه‌های انتخابیه مجلس و شیوه انتخابات انجام شده

است، که به طرح استانی شدن انتخابات مجلس، به روش توصیفی تحلیلی به بررسی ابعاد این مسئله، تاثیرات آن بر وظایف نمایندگی، تاثیرات آن بر تمرکزگرایی یا بررسی امکان سنجی این طرح پرداخته شده است. هرچند پژوهش‌های فوق در مواردی به پیامدهای استانی شدن حوزه‌های انتخابیه پرداخته‌اند اما پژوهشی به طور مستقل به بررسی پیامدهای این طرح در ابعاد مختلف پرداخته است. علاوه بر این پژوهش حاضر از مصاحبه‌ها و نظرات کارشناسی نمایندگان مجلس، مقامات اجرایی و کارشناسان که در رسانه‌ها منعکس شده، استفاده کرده و از روش نظریه داده بنیاد برای تجزیه و تحلیل پیامدهای استانی شدن انتخابات مجلس استفاده کرده است و از این ابعاد، پژوهشی نو و جدید محسوب می‌شود.

۲- مبانی نظری

انتخابات یکی از مهم‌ترین ابزارهای مشارکت و رقابت سیاسی در جامعه است که شهروندان به واسطه آن، اراده خویش را در شکل‌گیری نهادهای سیاسی و تعیین نقش آفرینان سیاسی ابراز می‌کنند و بدین ترتیب در یک سطح، به اعمال حق تعیین سرنوشت خود می‌پردازند. این فرایند، امکان مداخله شهروندان در اعمال قدرت سیاسی و نظارت بر آن را فراهم می‌سازد و از همین روی، مهم‌ترین مجرای تحقق مردم‌سالاری و معیاری مناسب برای ارزیابی عملکرد مسئولین منتخب نیز به شمار می‌رود (منصوریان، ۱۳۹۶: ۳). مباحث نظری مختلفی در زمینه انتخاب وجود دارد. با توجه به عنوان پژوهش حاضر، دو مبحث نظام‌های انتخاباتی و روش‌های تقسیم‌بندی حوزه‌های انتخابیه بررسی می‌شود.

۲-۱- نظام‌های انتخاباتی

در ساده‌ترین سطح، نظام‌های انتخاباتی، آرای را که در یک انتخابات عمومی به صندوق انداخته شده است به کرسی‌هایی تبدیل می‌کند که احزاب و کاندیداها آن‌ها را اشغال می‌کنند. مهم‌ترین اجزا و متغیرها در یک نظام انتخاباتی عبارت‌اند از: فرمول انتخاباتی مورد استفاده (یعنی این که آیا نظام انتخاباتی مورد استفاده، اکثریتی است، تناسبی است، مختلط است یا از نوع دیگری است)، ساختار برگه رأی‌دهی (این که آیا رأی‌دهندگان به یک نامزد رأی می‌دهند یا یک حزب و آیا رأی‌دهنده یک انتخاب واحد می‌کند یا مجموعه‌ای از اولویت‌ها را تعیین می‌کند) و وسعت حوزه انتخاباتی (نه از این لحاظ که چه تعداد رأی‌دهنده در آن حوزه ساکن هستند بلکه به لحاظ تعداد نمایندگان که از این حوزه برای مجلس قانون‌گذاری انتخاب می‌شوند) (رینولدز و همکاران، ۱۳۸۹:

۲۵). به‌طور کلی سه فرمول انتخاباتی وجود دارد: نظام اکثریتی، تناسبی و تلفیقی که ترکیبی از دو نظام تناسبی و اکثریتی است.

نظام انتخابات اکثریتی: «در این روش برای انتخابات مجلس یا نهادهای دیگر، سرزمین کشور به شماری حوزه انتخاباتی که چارچوب و قلمروی سرزمینی داوطلبان است تقسیم می‌شود و مردم هر یک از این حوزه‌ها حق انتخاب یک یا چند نماینده را دارند» (عباسی، ۱۳۸۸: ۲۴۱). قدمت نظام اکثریتی به‌عنوان ساده‌ترین نظام انتخاباتی به قرن دوازدهم میلادی برمی‌گردد (Norris, 1997, p.299).

نظام انتخابات تناسبی: «در این نظام انتخاباتی، در هر حوزه مردم باید چند نامزد را انتخاب کنند؛ بنابراین هر حزب به تعداد کرسی‌های خالی هر حوزه، فهرست‌های حاوی نامزدهای خود را معرفی می‌کند. ولی برخلاف انتخابات اکثریتی، فهرستی که بیشترین آراء را به دست آورد صاحب همه کرسی‌ها نمی‌شود، فهرست‌های دیگر نیز در صورت احراز حدنصاب لازم برای حضور در شمارش آراء دارای کرسی خواهند شد. فقط حزبی که بیشترین رأی را آورده کرسی بیشتری به دست می‌آورد» (عباسی، ۱۳۸۸: ۲۴۶).

نظام انتخابات تلفیقی: «مهم‌ترین ویژگی این نظام بهره‌گیری از هر دو شیوه تناسبی و اکثریتی، به‌ویژه استفاده از دو رأی است. در این نظام رأی‌دهندگان هم به فهرست‌های احزاب سیاسی و هم به نامزدها در حوزه‌های کوچک انتخاباتی رأی می‌دهند، از این رو، نظام تلفیقی نظامی است که در آن به‌طور هم‌زمان چندین فرمول مختلط (اکثریت نسبی و تناسبی، اکثریت مطلق و تناسبی) در یک انتخابات واحد استفاده می‌شود. در این نظام تعدادی از کرسی‌های مجلس از طریق لیست احزاب به‌صورت ملی و سراسری بقیه کرسی‌ها از طریق نامزدهای حوزه‌های انتخاباتی پر می‌شود» (خسروی، ۱۳۹۴: ۱۱۱).

۲-۲- حوزه‌های انتخاباتی

یکی از مهم‌ترین مسائل انتخابات، تعیین حدود حوزه‌های انتخابیه است. «حوزه انتخابیه عبارت است از محدوده جغرافیایی شناخته‌شده قانونی با مرزهای مشخص و تعداد معینی نماینده که به آن تعلق می‌گیرد. تقسیم سرزمین و جمعیت کل کشور به حوزه‌های انتخاباتی، نخستین گام به‌منظور تسهیل کار انتخابات و فراهم آوردن تناسب عادلانه بین شمار نمایندگان و تابعیت کشور است» (جهرمی، ۱۳۹۰: ۱۶۲). تقسیم سرزمین و جمعیت کشور به حوزه‌های انتخاباتی، نخستین گام به‌منظور تسهیل کار انتخابات و فراهم آوردن تناسب عادلانه بین شمار نمایندگان و جمعیت کشور است. در کشورهای مختلف و

همین طور در انتخابات مختلف، تعداد کرسی‌های حوزه انتخابات متفاوت است؛ بنابراین به تعداد کرسی‌های مجلس، حوزه‌های انتخابی وجود دارد. در ذیل به معرفی حوزه‌های انتخابیه سراسری، استانی و محلی پرداخته می‌شود.

حوزه‌های انتخاباتی ملی (سراسری): «در حوزه انتخابیه سراسری (کل کشور یا ملی)، همه احزاب، اقلیت‌ها، انجمن‌ها و گروه‌های رسمی و قانونی در قالب نظام حزبی، لیست نامزد‌های خود را برای کسب کرسی‌های مجلس معرفی می‌کنند و در آن هر حزبی بر حسب در صد مشخصی از آراء که حداقل پنج در صد کل آراء است، صاحب کرسی نمایندگی می‌شود» (خسروی، ۱۳۹۴: ۱۱۷). از جمله کشورهایی که حوزه انتخابیه سراسری دارند اسلواکی است. «مجلس ملی جمهوری اسلواکی یک مجلس تک مجلسی متشکل از ۱۵۰ نماینده هست که در یک حوزه انتخابیه سراسری (کشوری) به مدت چهار سال انتخاب می‌شوند. انتخابات شورای ملی بر اساس حق رأی همگانی، رأی برابر و مستقیم، از طریق رأی‌گیری مخفی و بر اساس اصول نمایندگی تناسبی صورت می‌پذیرد» (رستگار شریعت پناهی، ۱۳۹۶: ۱۸).

حوزه‌های انتخاباتی استانی: حوزه انتخابات استانی، یعنی حوزه‌های انتخابیه کشور بر مرزهای اداری استان منطبق شود. از جمله کشورهایی که حوزه انتخابات استانی دارند عبارت‌اند از: ایالات متحده آمریکا، آلمان، هند که در ادامه به توضیح هر کدام از این کشورها می‌پردازیم. «ایالات متحده یک کشور فدرال است. قوه مقننه این کشور از یک کنگره دو مجلسی است. این دو مجلس عبارت‌اند از مجالس سنا و نمایندگان. از هر ایالت دو سناتور، با آرای مردم و بر اساس نظام انتخاباتی اکثریتی ساده انتخاب و به کنگره فرستاده می‌شود. بر اساس قانون، تعداد کرسی‌های مجلس نمایندگان از سال ۱۹۱۲ تاکنون ۴۳۵ کرسی بوده است. به هر ایالت حداقل یک کرسی در مجلس نمایندگان اختصاص داده شده است. دوره خدمت اعضای مجلس نمایندگان دو سال است و این افراد با آرای مستقیم مردم، در حوزه‌های انتخابیه تک کرسی و برای نظام انتخاباتی اکثریتی ساده انتخاب می‌شود» (رفیعی قهساره، ۱۳۸۹: ۱۶).

«ساختار سیاسی کشور آلمان بر پایه نظام مجلسی فدرال شکل گرفته که مشتمل بر یک دولت مرکزی و ۱۶ دولت — ایالت است که به‌عنوان لاندر شناخته می‌شوند. قدرت تقنینی جمهوری فدرال آلمان میان دو نهاد «بوندستاگ» به‌عنوان مجلس نمایندگان و نهاد اصلی قانون‌گذاری و «بوندسرات» به‌عنوان مجلس سنا تقسیم شده است. در حال حاضر ۲۹۹ حوزه

انتخابیه تک کرسی در سراسر آلمان وجود دارد و بنابراین، این تعداد کرسی‌های بوندستاگ از طریق نظام اکثریتی تعیین تکلیف می‌شود و منتخبان به‌طور مستقیم کرسی‌های بوندستاگ را تصاحب می‌کنند» (منصوریان، ۱۳۹۶: ۲۵۶ - ۲۵۵).

«سیستم اداره کشور هندوستان فدرال است. انتخابات در این کشور به دو روش مستقیم و غیرمستقیم تقسیم می‌شود. انتخابات مستقیم: انتخابات مجلس نمایندگان یا لوک سبها، در این انتخابات نمایندگان مجلس از سراسر کشور انتخاب می‌شوند و هر حوزه انتخابیه یک نماینده به مجلس خواهد فرستاد. بر اساس قانون اساسی، تعداد اعضای مجلس نمایندگان نباید به بیش از ۵۵۲ برسد. برای انجام انتخابات مجلس نمایندگان، کشور به ۵۴۳ حوزه انتخابیه پارلمانی تقسیم شده است، هر کدام از این حوزه‌ها یک نماینده در مجلس نمایندگان دارند» (معاونت مطالعات راهبردی، ۱۳۹۱: ۲۴).

حوزه‌های انتخاباتی محلی: «حوزه‌های انتخابیه محلی بر اساس جمعیت و رعایت اصول حاکم بر تعیین حوزه‌های انتخابیه به‌صورت تک نماینده‌ای طراحی می‌شوند و به عبارتی، هر استان به حوزه‌های انتخابیه متعددی تقسیم می‌شود و به هر حوزه انتخابیه یک کرسی اختصاص داده می‌شود. بر اساس رعایت اصل برابری افراد و رعایت تناسب جمعیت، شهرهای بزرگ به چند حوزه انتخابیه در انطباق با تقسیمات شهری نظیر، نظام مناطق یا نواحی شهرداری تقسیم می‌شوند. در هر حوزه انتخابیه کاندیداها به‌طور مستقل (خارج از لیست حزبی) برای برنده شدن به رقابت با یکدیگر می‌پردازند و بر اساس نظام نخست نفری هر کس که بیشترین رأی را کسب کرده باشد انتخاب خواهد شد» (خسروی، ۱۳۹۴: ۱۱۷).

از جمله کشورهایی که حوزه‌های انتخابیه محلی دارند عبارت‌اند از: فرانسه و بریتانیا.

«مجلس فرانسه دارای دو بخش است. مجمع ملی و سنا. مجمع ملی دارای ۵۵۷ عضو است که برای یک دوره پنج‌ساله توسط مردم انتخاب می‌شوند. سنا دارای ۳۲۱ عضو است که ۳۰۴ نفر از آن‌ها برای یک دوره شش‌ساله انتخاب می‌شوند؛ در فرانسه انتخابات همیشه در روز یکشنبه برگزار می‌شود. مبارزات انتخاباتی نیز در نیمه شب جمعه قبل از انتخابات به پایان می‌رسد. حوزه‌های رأی‌گیری از ساعت هشت صبح تا شش بعدازظهر در شهرهای کوچک و هشت بعدازظهر در شهرهای بزرگ دایر هستند» (معاونت مطالعات راهبردی، ۱۳۹۱: ۱۷).

«بریتانیا نظامی بسیط است که به‌عنوان یکی از پادشاهی‌های مشروط در قالب نظامی پارلمانی اداره می‌شود و مشتمل بر چهار حوزه «انگلستان»، «ولز»، «اسکاتلند» و «ایرلند

شمالی» است؛ یعنی در نظام بسیط بریتانیا، هرچند پارلمان بریتانیا پارلمان حاکم است، اما اسکاتلند، ولز و ایرلند شمالی نیز دارای مجالس تقنینی مربوط به حوزه خود هستند. مجلس لردها، مجلس بالاتر پارلمان بریتانیا است که در حال حاضر ۸۲۵ نماینده را در خود جای داده است. مجلس عوام مشتمل بر ۶۴۵ نماینده است که برای مدت پنج سال از طریق به کارگیری نظام اکثریتی ساده در حوزه‌های تک کرسی انتخاب می‌شوند. در واقع این کشور به ۶۴۵ حوزه انتخابیه تقریباً برابر تقسیم می‌شود و از هر حوزه یک نماینده به مجلس عوام راه می‌یابد. (منصوریان، ۱۳۹۶: ۲۳۰ - ۲۲۹ - ۲۲۸).

۳- روش پژوهش

پژوهش حاضر به دنبال بررسی پیامدهای استانی شدن حوزه‌های انتخابیه مجلس شورای اسلامی است. روش پژوهش حاضر مبتنی بر نظریه داده بنیاد است. نظریه داده بنیاد نوعی پژوهش کیفی است که از رویکرد استقرائی بهره می‌گیرد، یعنی روند شکل‌گیری نظریه، حرکت از جز به کل است. نظریه داده بنیاد به جای تکیه بر نظریه‌های موجود بر داده‌ها و مفهوم‌سازی از داده‌ها متمرکز است، بنابراین اهداف پژوهش حاضر را به شیوه مناسب‌تری می‌تواند برآورده نماید. «نظریه داده بنیاد روشی است برای توسعه نظریه‌های جدید بر اساس انجام تحلیل بر روی داده‌های جمع‌آوری شده به صورت نظام‌مند. در این روش، پژوهشگر به داشتن فرضیه‌هایی برای آزمایش، سوآلاتی دارد که به دنبال جواب‌گویی آن‌ها است» (منصوریان، ۱۳۸۶: ۱۹). «در نظریه داده بنیاد پس از شروع جمع‌آور داده‌ها و تجزیه و تحلیل داده‌ها، محقق ممکن است در واقع تئوری قابل توجه یا قابل توجهی را کشف کند» (Jones, 2011, p.2). «این استراتژی پژوهش بر سه عنصر مفاهیم، مقوله‌ها و قضیه‌ها استوار است. در عین حال، مفاهیم، عناصر کلیدی تحلیل هستند؛ زیرا نظریه از مفهوم‌سازی داده‌ها و نه جمع داده‌های عینی حاصل می‌شود» (دانایی‌فرد و دیگران، ۱۳۹۰: ۱۳۰). «کدگذاری باز، داده‌ها را به مفاهیم و مقوله‌ها تفکیک می‌کند، کدگذاری محوری از طریق پیوند بین یک مقوله و مقوله‌های فرعی آن (نه بین مقوله‌های معینی که در کدگذاری انتخابی انجام می‌شود) داده‌ها را به هم پیوند می‌دهند. بدین ترتیب، کدگذاری محوری اشاره به فرایند شکل‌دهی مقوله‌های اصلی و مقوله‌های فرعی آن‌ها دارد» (دانایی‌فرد و دیگران، ۱۳۹۰: ۱۴۹).

در این پژوهش، داده‌ها با استفاده از سه مرحله کدگذاری باز، محوری و انتخابی، تجزیه و تحلیل شده‌اند. روش گردآوری داده‌ها استفاده از مصاحبه‌های انجام‌شده نمایندگان،

مقامات اجرایی و متخصصان دانشگاهی با رسانه‌ها و همچنین پژوهش‌های مرتبط است. همه مصاحبه‌ها در زمینه پیامدهای استانی شدن انتخابات جمع‌آوری گردید و به روش نمونه‌گیری نظری وارد تحلیل شدند. معیار توقف نمونه‌گیری نظری، دستیابی به حد اشباع تئوریک است به نحوی که از داده‌ها دیگر، کد جدیدی استخراج نمی‌شود و یا کدهای به دست آمده تکراری هستند.

فرایند کدگذاری باز و محوری، به پیدایش مجموعه‌ای از کدها و مقولات که الگوی ارتباط خاصی میان هر مقوله و زیر مقوله‌های مشخص شده، می‌انجامد. هم‌زمان با انجام کدگذاری به مقایسه اسناد پرداخته شد و به موضوعات جدیدی رسید که این مسائل را یادداشت‌برداری کرده و از آن‌ها برای تجزیه و تحلیل یافته‌های پژوهش استفاده شد. در ادامه، کدهایی که دارای ارتباط مفهومی بودند تحت عنوان مقوله دسته‌بندی شدند. در این فرایند پنج مقوله برای پیامدهای استانی شدن انتخابات مجلس شورای اسلامی ایجاد شد.

«ویژگی اصلی این روش مقایسه دائمی است؛ یعنی مقایسه همیشگی یک مورد در یک مقوله با موارد پیشین» (فلیک، ۱۳۸۷: ۱۰۸). «مؤلفان این روش تأکید دارند که تحلیل مقایسه‌ای در نظریه داده بنیاد را می‌توان برای واحدهای مختلف در اندازه‌های گوناگون استفاده کرد» (Glaser, 1978, p.36). بنابراین مقایسه دائمی داده‌ها در تمامی مراحل کدگذاری انجام شد. در قسمت یافته‌های پژوهش مفاهیم مربوط به هر مقوله در قالب جدول ارائه شده‌اند. در ادامه، ارتباط بین مقولات توضیح‌دهنده پیامدهای استانی شدن انتخابات، بر اساس تجزیه و تحلیل داده‌ها برقرار شد و شبکه ارتباط مفهومی آن‌ها ترسیم گردید. در آخر، پس از نتیجه‌گیری؛ نتایج حاصله در زمینه پیامدهای استانی شدن انتخابات با ادبیات پژوهش مقایسه گردید و شباهت‌ها و تفاوت‌های آنها تبیین شد.

۴ - یافته‌های پژوهش

یافته‌های پژوهش بر اساس مراحل کدگذاری (باز، محوری و انتخابی) در نظریه داده بنیاد در سه قسمت ارائه شده‌اند که در قسمت اول، مفاهیم حاصل از داده‌های پژوهش که به روش کدگذاری باز شکل گرفته‌اند، تبیین شده و در قالب جداول زیر نشان داده شده‌اند. در قسمت دوم، مفاهیم حاصل از کدگذاری باز با روش کدگذاری محوری باهم ترکیب شده و مقولات پژوهش را تشکیل داده‌اند و برای هر کدام نمونه داده‌هایی از متن مصاحبه‌ها ذکر شده است. در قسمت سوم، رابطه بین مقولات پژوهش (پیامدهای استانی

شدن حوزه‌های انتخابیه) به عنوان متغیرهای وابسته و متغیر مستقل پژوهش (استانی شدن حوزه‌های انتخابیه) تبیین شده است. این رابطه‌های بیانگر فرضیه‌هایی هستند که از متن داده‌های پژوهش استخراج شده‌اند.

۱-۴- مفاهیم پژوهش

در این قسمت، مفاهیم پژوهش در قالب جدول نشان داده می‌شوند. ترسیم جدول بر اساس مقولات پنج‌گانه پژوهش انجام شده است.

۴-۱-۱- مفاهیم مربوط به مقوله سیاسی

برخی از مفاهیم استخراج شده از داده‌های پژوهش در مقوله سیاسی دسته‌بندی شده‌اند که این مفاهیم و نمونه داده‌های مربوط به هر مفهوم در جدول زیر نشان داده شده است.

جدول ۲- داده‌ها و مفاهیم مربوط به مقوله سیاسی

مفهوم	نمونه داده‌ها
کاهش مسائل قومی و قبیله‌ای	کاهش رفتارهای مبتنی بر عاطفه و هم‌خونی، زمینه انتخاب فرد شایسته را فراهم می‌کند (تقی زاده، ضرغامی، ۱۳۸۸: ۶۰).
تضعیف جایگاه نمایندگان	استانی شدن انتخابات موجب تضعیف جایگاه نمایندگان می‌شود (بویر نیوز، ۱۳۹۳: ۱).
بی‌توجهی به مشکلات مردم محروم	این طرح صورت مسئله حل مشکلات مردم مناطق محروم را پاک می‌کند (گلستان ما، ۱۳۹۴: ۱).
تقویت تحزب	این طرح سبب نهادینه شدن فرهنگ تحزب در جامعه می‌شود (میرزاده کوهشاهی، ۱۳۹۰: ۱۶۳ - ۱۶۲).
محرومیت از داشتن کرسی نمایندگی	مناطق دورافتاده و شهرستان‌های کوچک از داشتن کرسی نمایندگی مجلس محروم می‌شوند (سایت نماینده، ۱۳۹۴: ۱).
جلوگیری از ورود چهره‌های مستقل و مردمی	با این طرح نمایندگان اقلیت‌های سیاسی و قومی و چهره‌های کمتر مشهور عملاً امکان انتخاب شدن را از دست می‌دهند (رحمانی زاده دهکردی، سعید، ۱۳۸۸: ۱۶۳).
افزایش نقش واسطه‌ها	نقش واسطه‌گری‌های سیاسی جهت ورود کاندیداها به فهرست‌های انتخاباتی احزاب پررنگ‌تر می‌شود (سایت نماینده، ۱۳۹۴: ۱).
کاهش تبلیغات انتخاباتی	کاهش حجم تبلیغات سرسام‌آور ایام انتخابات (خبرگزاری دانشجو، ۱۳۹۴: ۱).
اتصال نمایندگان به کانون‌های ثروت	با اجرای طرح استانی شدن انتخابات، نمایندگان مجلس به سمت اهداف خاص کشیده می‌شوند (خبرگزاری دانشجو، ۱۳۹۴: ۱).
افزایش خطای نمایندگان	این طرح می‌تواند اثرات نامطلوبی بر اخلاقی سازی حیات سیاسی و نمایندگی مجلس بر جای گذارد (تقی زاده و ضرغامی، ۱۳۸۸: ۶۳).

مفهوم	نمونه داده‌ها
افزایش رقابت‌های حزبی	با استانی شدن انتخابات احزاب وارد رقابت‌های حزبی می‌شوند (سایت نماینده، ۱۳۹۴: ۱).
دیکتاتوری انتخاباتی	استانی شدن انتخابات سبب به وجود آمدن دیکتاتوری انتخاباتی می‌شود (قوام ملکی، ۱۳۹۳: ۱).
تقویت جایگاه شوراها	استانی شدن انتخابات می‌تواند فرصت مناسبی را برای استقرار موزون و منطقی نظام شورایی در کشور فراهم کند (تقی زاده، ضرغامی، ۱۳۸۸: ۵۹-۵۸).
تعمیق دموکراسی	این طرح می‌تواند بستر مناسب‌تری برای استقرار دموکراسی کارآمدتر فراهم کند (رحمانی زاده دهکردی، سعید، ۱۳۸۱: ۱۵۷-۱۵۶).
زوال دموکراسی	هرچه حوزه‌های نمایندگی را وسعت ببخشیم دموکراسی کم‌رنگ‌تر خواهد شد (رحمانی زاده دهکردی، سعید، ۱۳۸۱: ۱۵۸).
کاهش تمرکزگرایی	استانی شدن «انتخابات گامی ارز شمند برای تحقق سیاست‌های عدم تمرکز قانون جمهوری اسلامی ایران است» (تقی زاده و ضرغامی، ۱۳۸۸: ۵۸)
کاهش نظارت نمایندگان بر انتخابات	نقش نظارتی نمایندگان به حوزه انتخابیه کاهش خواهد یافت (سایت نماینده، ۱۳۹۴: ۱).
تقویت نگاه ملی نمایندگان	استانی شدن انتخابات می‌تواند به تقویت نمایندگی ملی منتخبان منجر شود (تقی زاده، ضرغامی، ۱۳۸۸: ۵۷).
حذف وعده‌های محلی نمایندگان	استانی شدن انتخابات موجب حذف وعده‌های محلی نمایندگان به مردم در جریان انتخابات می‌شود (سیاست روز، ۱۳۹۴: ۱).

۴ - ۱ - ۲ - مفاهیم مربوط به مقوله اجتماعی

برخی از مفاهیم استخراج شده از داده‌های پژوهش در مقوله اجتماعی دسته‌بندی شده‌اند که این مفاهیم و نمونه داده‌های مربوط به هر مفهوم در جدول زیر نشان داده شده است.

جدول ۳- داده‌ها و مفاهیم مربوط به مقوله اجتماعی

مفهوم	نمونه داده‌ها
افزایش انسجام ملی	رقابت‌های خشونت‌بار و اختلاف‌برانگیز قومی حذف و همبستگی ملی تقویت خواهد شد (احرار گیل، ۱۳۹۳: ۱).
کاهش انسجام ملی	طرح استانی شدن انتخابات مجلس ممکن است کشور را از حیث انسجام ملی دچار مشکل کند (گلستان ما، ۱۳۹۴: ۱).
افزایش مشارکت عمومی	استانی شدن انتخابات موجب افزایش میزان و تسهیل امکان مشارکت عموم شهروندان در اعمال حق تعیین سرنوشت (ایران نوزده، ۱۳۹۴: ۱).

مفهوم	نمونه داده‌ها
کاهش مشارکت عمومی	این طرح موجب کاهش انگیزه لازم برای مشارکت در بسیاری از مردم شهرستان‌ها و مناطق حاشیه‌ای خواهد شد (رحمانی زاده دهکردی، سعید، ۱۳۸۱: ۱۶۲).
تضعیف مردم سالاری دینی	مردم‌سالاری دینی به مرور جای خود را به حزب سالاری خواهد داد (سایت نماینده، ۱۳۹۴: ۱).
عدم انتخاب آگاهانه	با استانی شدن انتخابات و کثرت تعداد کاندیداها قدرت انتخاب آگاهانه و درست از مردم سلب می‌گردد و عدم شناخت رأی‌دهندگان افزایش می‌یابد (سایت نماینده، ۱۳۹۴: ۱).
افزایش شکاف و تنش‌های اجتماعی	کاهش امکان انتخاب شدن نامزدهای شهرهای کم‌جمعیت زمینه بروز درگیری‌ها را فراهم می‌کند (تقی زاده، ضرغامی، ۱۳۸۸: ۶۱).
کاهش نظارت بر عملکرد نمایندگان	استانی شدن انتخابات موجب کاهش امکان نظارت مردم بر عملکرد نمایندگان می‌شود (سایت نماینده، ۱۳۹۴: ۱).
نا توانی شوراهای استیفای حقوق مردم	عدم توانایی شوراهای برای برطرف کردن خواسته‌های مردم (مرکز پژوهش‌های مجلس، ۱۳۸۱: ۱۹).
به حاشیه راندن اقلیت‌ها	در طرح استانی شدن انتخابات مجلس اقلیت‌های قومی و مذهبی به حاشیه رانده می‌شوند (قوام ملکی، ۱۳۹۳: ۱).
افزایش نخبه‌گرایی	غلبه نگاه نخبه‌گرایی بر قومیت‌گرایی (احرار گیل، ۱۳۹۳: ۱).
کاهش رقابت‌های بین شهری	این طرح موجب کاهش رقابت‌های درون استانی بین شهرها و بخش‌ها می‌شود (مرکز پژوهش‌های مجلس، ۱۳۸۱: ۱۳).
بالا رفتن سطح انتظارات	این طرح سبب بالا رفتن انتظارات از نماینده می‌شود (خبرگزاری دانشجویان، ۱۳۹۴: ۱).
افزایش جامعه‌پذیری سیاسی	در نتیجه استانی شدن انتخابات احزاب رشد می‌یابند و رشد احزاب منجر به جامعه‌پذیری سیاسی مردم می‌شود (عطائی، ۱۳۹۴: ۱).
افزایش ارتباط مردم با نمایندگان	مردم مناطق مختلف به جای یک نماینده می‌توانند با چند نماینده ارتباط داشته باشند (ایران نوزده، ۱۳۹۴: ۱).
کاهش ارتباط مردم با نمایندگان	با تصویب این طرح، ارتباط مستقیم مردم با منتخبان مجلس کاهش می‌یابد (آبدانان نیوز، ۱۳۹۴: ۱).
پویایی جامعه مدنی	افزایش وسعت حوزه‌های انتخابیه داوطلبان نمایندگی را وادار به عضویت در گروه‌های سیاسی و اجتماعی می‌کند (خطب شکن، ۱۳۹۳: ۱).

۴ - ۱ - ۳ مفاهیم مربوط به مقوله اقتصادی

برخی از مفاهیم استخراج شده از داده‌های پژوهش در مقوله اقتصادی دسته‌بندی شده‌اند که این مفاهیم و نمونه داده‌های مربوط به هر مفهوم در جدول زیر نشان داده شده است.

جدول ۴- داده‌ها و مفاهیم مربوط به مقوله اقتصادی

مفهوم	نمونه داده‌ها
بهبود زیرساخت‌ها	تلاش برای بهبود زیرساخت‌های استان و کشور و انجام پروژه‌های زمین‌مانده (خیرگزارای دانشجو، ۱۳۹۴: ۱).
افزایش هزینه‌های انتخابات	با استانی شدن انتخابات مجلس، هزینه‌های انتخابات چند برابر می‌شود (سایت نماینده، ۱۳۹۴: ۱).
کاهش هزینه‌های انتخابات	تعداد حوزه‌های انتخابیه به تعداد استان‌های کشور تقلیل خواهد یافت و این امر خود موجب کاهش هزینه‌های اجرایی انتخابات می‌شود (عطائی، ۱۳۹۴: ۱).
افزایش نقش شهرهای بزرگ	در این طرح غلبه فاحش حوزه انتخاباتی مراکز استان بر سایر حوزه‌های انتخابیه در تمام استان‌ها به چشم می‌خورد (اکبری و همکاران، ۱۳۹۵: ۳۸-۳۷).
عدم توسعه یافتگی شهرهای کوچک	شهرهای کوچک که از مرکز استان خود دور هستند، کمتر مورد توجه قرار می‌گیرند و این موضوع سبب عدم توسعه یافتگی آن‌ها می‌شود (بالاگریوه، ۱۳۹۳: ۱).
رشد متوازن	طرح استانی شدن انتخابات موجب توسعه متوازن در استان‌های کشور خواهد شد (احرارگیل، ۱۳۹۳: ۱).
نقض برابری	با این طرح اصل برابری داوطلبان نقض می‌شود (امیری، ۱۳۸۹: ۱).
ورود افراد مشهور و متمول به مجلس	این طرح سبب ورود افراد مشهور و ثروتمند به مجلس خواهد شد (امیری، ۱۳۸۹: ۱).
افزایش تخلف مالی در انتخابات	جریان‌های کثیف مالی با استانی شدن انتخابات ورود پیدا خواهند کرد (گروه پژوهش و تحلیل خبری، ۱۳۹۴: ۱).
شکاف سیاسی - اقتصادی مراکز استان و شهرستان‌ها	استانی شدن انتخابات می‌تواند شکاف‌های اقتصادی و اجتماعی را بین مناطق و شهرستان‌های مختلف استان را تقویت کند (تقی زاده و ضرغامی، ۱۳۸۸: ۶۱).

۴ - ۱ - ۴ مفاهیم مربوط به مقوله سازمانی تشکیلاتی

برخی از مفاهیم استخراج شده از داده‌های پژوهش در مقوله سازمانی تشکیلاتی دسته‌بندی شده‌اند که این مفاهیم و نمونه داده‌های مربوط به هر مفهوم در جدول زیر نشان داده شده است.

جدول ۵- داده‌ها و مفاهیم مربوط به مقوله سازمانی تشکیلاتی

مفهوم	نمونه داده‌ها
تفکیک وظایف نمایندگان	استانی شدن انتخابات موجب تقسیم وظایف میان نمایندگان می‌شود (گلستان ما، ۱۳۹۴: ۱).
عدم گردش نخبگان	با کاهش امکان ورود نیروهای نخبه شهرستانی در رقابت‌های سخت و هزینه‌بر استانی، به‌مرور تعداد این نیروها در مجلس کاهش خواهد یافت (سادات احمدی، ۱۳۹۴: ۱).
ایجاد مشکل در تقسیم کار نمایندگان	اجرای این طرح سبب دخالت نمایندگان در حوزه‌های دیگر انتخاباتی می‌شود (احرار گیل، ۱۳۹۳: ۱).
افزایش کار نمایندگان	با اجرای این طرح کار نمایندگان افزایش می‌یابد (بالا گریوه، ۱۳۹۳: ۱).
کاهش تعداد داوطلبان	کاهش تعداد حوزه‌های انتخابیه، کاهش میزان داوطلبان نمایندگی را در پی خواهد داشت (میرزاده کوهشاهی، میرزاده کوهشاهی، ۱۳۹۰: ۱۶۵).
ارتقای جایگاه نماینده	استانی شدن سبب ارتقاء جایگاه نمایندگان می‌شود (سیاست روز، ۱۳۹۴: ۱).
کاهش فاصله منزلت سیاسی نمایندگان	استانی شدن انتخابات موجب هم‌تراز شدن منزلت سیاسی نمایندگان می‌شود (بوبر نیوز، ۱۳۹۳: ۱).
ارتقای سطح کیفی و افزایش کارایی مجلس	نمایندگان اصلح و متخصص به‌جای نمایندگان خوش‌نام انتخاب می‌شوند و این امر ارتقای سطح کیفی و افزایش کارایی مجلس را به دنبال خواهد داشت (مقصودی، ابراهیم آبادی، ۱۳۹۰: ۱۳).
عدم تناسب آراء	استانی شدن حوزه‌های انتخابیه سبب عدم تناسب آراء بین شهرها می‌شود (سیاست روز، ۱۳۹۴: ۱).
افزایش پاسخ‌گویی نمایندگان مجلس	فراهم شدن زمینه‌های پاسخ‌گویی نمایندگان مجلس نسبت به خواسته‌های مردم (عطائی، ۱۳۹۴: ۱).
بی‌پاسخ ماندن خواسته‌های مردم	با استانی شدن انتخابات مجلس خواسته‌های بسیاری از مردم بی‌پاسخ می‌ماند (آبدانان نیوز، ۱۳۹۴: ۱).
کاهش کارآمدی مجلس	استانی شدن انتخابات سبب می‌شود مجلس کار آیی لازم را نداشته باشد (گروه پژوهش تحلیل خبری، ۱۳۹۴: ۱).
تفاهم و همدلی میان نمایندگان استان	طرح استانی شدن انتخابات موجب همدلی و اتحاد میان نمایندگان استان می‌گردد (احرار گیل، ۱۳۹۳: ۱).
ابهام در انتخابات میان‌دوره‌ای	این طرح موجب ابهام در فرایند برگزاری انتخابات میان‌دوره‌ای می‌شود (سایت نماینده، ۱۳۹۴: ۱).

۴- ۱- ۵ مفاهیم مربوط به مقوله حقوقی قانونی

برخی از مفاهیم استخراج‌شده از داده‌های پژوهش در مقوله حقوقی قانونی دسته‌بندی شده‌اند که این مفاهیم و نمونه داده‌ای مربوط به هر مفهوم در جدول زیر نشان داده شده است.

جدول ۶- داده‌ها و مفاهیم مربوط به مقوله حقوقی قانونی

مفهوم	نمونه داده‌ها
انطباق طرح استانی شدن با قانون اساسی	این طرح با قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران به ویژه با اصل ۶۴ آن هماهنگی دارد (رحمانی زاده دهکردی، سعید، ۱۳۸۱: ۱۵۶).
بی‌اعتنایی به فلسفه وجودی قانون تعیین حوزه‌ها	با طرح استانی شدن انتخابات مجلس عملاً قانون تعیین حوزه‌های انتخابیه از فلسفه وجودی خود جدا می‌شود (سایت نماینده، ۱۳۹۴: ۱).
افزایش کیفیت قانون‌گذاری	استانی شدن انتخابات موجب ارتقاء سطح کیفیت قانون‌گذاری می‌شود (عطائی، ۱۳۹۴: ۱).
عادلانه شدن نظام انتخاباتی	با استانی شدن حوزه‌های انتخابیه عدالت سرزمینی و جمعیتی نیز برقرار خواهد شد (میرزاده کوهشاهی، میرزاده کوهشاهی، ۱۳۹۰: ۱۶۱).
کنترل تخلفات خرید رأی	با استانی شدن انتخابات توان کاندیداها برای انجام تخلفاتی نظیر خرید رأی کاهش می‌یابد (گروه پژوهش و تحلیل خبری، ۱۳۹۴: ۱).

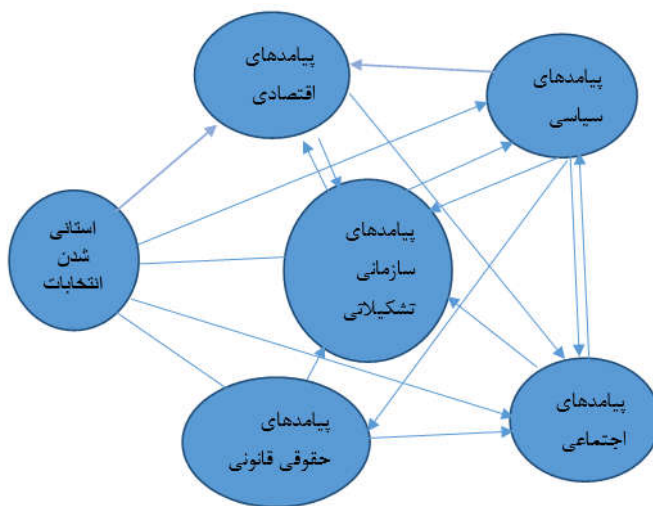
۲- ۴- مقوله‌های پژوهش

نتیجه کدگذاری محوری در پژوهش حاضر شکل‌گیری پنج مقوله است که به ترتیب عبارت‌اند از: ۱- سیاسی ۲- اجتماعی ۳- اقتصادی ۴- سازمانی تشکیلاتی ۵- حقوقی قانونی. این مقولات مرتبط با پیامدهای استانی شدن انتخابات هستند و طیف گسترده‌ای از این پیامدها را دربر می‌گیرند. برخی از این پیامدها در پژوهش‌های قبلی ذکر شده‌اند اما مقوله‌های شکل گرفته در پژوهش حاضر مبتنی بر نظرات نمایندگان مجلس، مقامات اجرایی و کارشناسان است و دربرگیرنده مفاهیمی است که در موارد قبلی کمتر مورد توجه قرار گرفته است. داده‌های پژوهش باعث شد مفاهیم متعددی در زمینه پیامدهای سیاسی ایجاد شود و در نهایت این مفاهیم در قالب مقوله سیاسی تبیین شده‌اند و این مسئله بیانگر این است که پیامدهای سیاسی برای نمایندگان مجلس، کارشناسان و صاحب‌نظران، مسئله قابل توجه و مهمی بوده است. این در حالی است که در داده‌های پژوهش به مقوله حقوقی قانونی توجه کمتری شده است و جز ارائه برخی نظرات درباره پیامدهای حقوقی قانونی استانی شدن انتخابات مجلس، کمتر به این مورد پرداخته شده است.

۳- ۴- کدگذاری انتخابی و تبیین ارتباط مقولات پژوهش

در مرحله اول، کدگذاری باز مفاهیم زیادی (۱۰۰ مفهوم) به دست آمد که با بررسی مجدد این مفاهیم تعدادی از آن‌ها حذف یا در هم ادغام شدند در نهایت در پایان مرحله کدگذاری باز تعداد (۶۵ مفهوم) از داده‌های پژوهش استخراج گردید. در مرحله کدگذاری محوری مفاهیم استخراج شده، در قالب پنج مقوله دسته‌بندی شدند. این مقولات

درواقع پیامدهای استانی شدن مجلس شورای اسلامی می‌باشند. در مرحله کدگذاری انتخابی، استانی شدن انتخابات مجلس شورای اسلامی به‌عنوان مقوله محوری پژوهش انتخاب شد و ارتباط آن با پنج دسته مقوله به‌عنوان پنج دسته پیامد تبیین شده است. ارتباط مقولات پژوهش در شکل زیر نشان داده شده است.

شکل ۱ ارتباط بین مقولات مربوط به پیامدهای استانی شدن انتخابات مجلس شورای اسلامی

جمع‌بندی مقولات به شرح زیر است:

همان‌طور که در شکل ۱ نشان داده شده است، پیامدهای استانی شدن حوزه‌های انتخابیه مجلس شورای اسلامی در پنج مقوله دسته‌بندی شدند. از بین این مقولات اهمیت و تأثیر مقوله سیاسی بیشتر است. حجم مطالب ارائه شده در منابع پژوهش و تعداد بیشتر مفاهیم این مقوله بیانگر این اهمیت است. مقوله سیاسی از مقوله اجتماعی و سازمانی تشکیلاتی تأثیر می‌پذیرد و بر سایر مقولات تأثیر می‌گذارد. ارتباط سایر مقولات نیز به این گونه است که چهار مقوله اجتماعی، اقتصادی، سازمانی تشکیلاتی و حقوقی قانونی از پیامدهای مستقیم استانی شدن انتخابات مجلس محسوب می‌شوند که مقوله اجتماعی از مقولات سیاسی، اقتصادی و حقوقی قانونی تأثیر می‌پذیرد و بر دو مقوله سیاسی و سازمانی تشکیلاتی تأثیر می‌گذارد. مقوله اقتصادی از مقولات سیاسی و سازمانی تشکیلاتی تأثیر می‌پذیرد و بر دو مقوله اجتماعی و سازمانی تشکیلاتی تأثیر می‌گذارد. مقوله سازمانی تشکیلاتی نیز از

مقولات سیاسی، اجتماعی، اقتصادی و حقوقی قانونی تأثیر می‌پذیرد و بر دو مقوله سیاسی و اقتصادی تأثیر می‌گذارد؛ و در آخر مقوله حقوقی قانونی از مقوله سیاسی تأثیر می‌پذیرد و بر دو مقوله اجتماعی و سازمانی تشکیلاتی تأثیر می‌گذارد. همان‌طور که در شکل فوق نشان داده شده است پیامدهای استانی شدن انتخابات در قالب پنج مقوله دسته‌بندی شده‌اند:

مقوله سیاسی: مقوله سیاسی یکی از پیامدهای مهم طرح استانی شدن انتخابات است. همان‌طور که در شکل نشان داده شده است مقوله سیاسی از مقوله اجتماعی و سازمانی تشکیلاتی تأثیر می‌پذیرد؛ و خود نیز به‌طور مستقیم بر سایر پیامدهای استانی شدن انتخابات تأثیر می‌گذارد. در ادامه به ذکر این تأثیرات اشاره می‌کنیم. تأثیرات مقوله سیاسی بر مقوله اجتماعی: تأثیر مفهوم کاهش مسائل قومی و قبیله‌ای بر مفهوم افزایش نخبه‌گرایی؛ با استانی شدن انتخابات، نامزدها به صورت ایلی و قبیله‌ای رأی نمی‌آورد و مردم به نخبگان و باتجربه‌ترها در استان توجه می‌کنند. تأثیر مفهوم تقویت حزب بر مفهوم افزایش جامعه‌پذیری سیاسی؛ این طرح موجب تقویت حزب می‌شود و رشد احزاب منجر به آموزش نظری و عملی مردم می‌شود که جامعه‌پذیری سیاسی مردم را به دنبال خواهد داشت. تأثیر کاهش مسائل قومی و قبیله‌ای بر مفهوم افزایش انسجام ملی؛ استانی شدن موجب حذف رقابت‌های شدید و اختلاف‌برانگیز قومی و قبیله‌ای و در نتیجه تقویت همبستگی ملی می‌شود. تأثیرات مقوله سیاسی بر مقوله اقتصادی: تأثیر تقویت حزب بر مفهوم کاهش هزینه‌ها؛ با استانی شدن انتخابات به دلیل عدم نیاز به شناخت شخصی نامزدها و معطوف شدن نگاه رأی‌دهندگان به سمت جریانات، سیاسی و حزبی، به شدت هزینه تبلیغات انتخاباتی کاهش می‌یابد. تأثیر کلان‌نگری نمایندگان بر مفهوم رشد متوازن؛ با این طرح، نگاه نمایندگان از سطح محلی و منطقه‌ای به سطح کلان و ملی ارتقاء خواهد یافت و این امر موجب توزیع متوازن امکانات در سطح شهرستان‌های استان خواهد شد که رشد و توسعه متوازن استان را در پی خواهد داشت. تأثیر کاهش تبلیغات انتخاباتی بر مفهوم کاهش هزینه‌های انتخابات؛ نمایندگان با وارد شدن در فهرست‌های تبلیغاتی استان، خود را به دیگر مردم معرفی می‌کنند و نیازی نیست که شخصی تبلیغ کنند و این امر موجب کاهش هزینه‌های انتخاباتی می‌شود. تأثیرات مقوله سیاسی بر مقوله سازمانی تشکیلاتی: تأثیر تقویت حزب بر مفهوم افزایش پاسخ‌گویی نمایندگان مجلس؛ به این صورت که احزاب به دلیل نیازی که به آراء مردم دارند زمینه پاسخ‌گویی نمایندگان به مردم را فراهم می‌کنند. تأثیر اتصال نمایندگان به کانون‌های ثروت بر مفهوم کاهش کارآمدی مجلس؛ به

این صورت که اتصال نمایندگان به کانون‌های ثروت موجب افزایش لابی‌گری در مجلس می‌شود که از استقلال نمایندگان می‌کاهد و مجلس به یک مجلس فرمایش تبدیل می‌شود. تأثیر جلوگیری از ورود چهره‌های مستقل و مردمی بر مفهوم عدم گردش نخبگان؛ استانی شدن انتخابات راه را بر نمایندگان مستقل، غیر حزبی و مردمی می‌بندد و منجر به عدم گردش نخبگان می‌شود. تأثیرات مقوله سیاسی بر مقوله حقوقی قانونی: تأثیر افزایش رقابت‌های حزبی بر مفهوم کاهش ارتباط مردم با نمایندگان؛ با استانی شدن انتخابات رقابت‌های حزبی پیش از رقابت‌های مردمی تقویت می‌شود و رابطه نماینده با مردم جای خود را به رابطه با احزاب می‌دهد.

مقوله اجتماعی: فراوانی ارجاع به پیامدهای اجتماعی در داده‌های پژوهش نیز قابل توجه بود، در نتیجه مفاهیم استخراج شده (۱۶ مفهوم) در این زمینه در مقوله‌ای تحت عنوان، مقوله اجتماعی دسته‌بندی شد. مقوله اجتماعی بر مقولات سیاسی و سازمانی تشکیلاتی اثر می‌گذارد و خود نیز از مقوله سیاسی، اقتصادی و حقوقی قانونی تأثیر می‌پذیرد. در ادامه به ذکر این تأثیرات اشاره می‌کنیم. تأثیرات مقوله اجتماعی بر مقوله سیاسی: تأثیر مفهوم عدم انتخاب آگاهانه بر مفهوم افزایش نقش واسطه‌ها؛ استانی شدن انتخابات موجب می‌شود مردم لیست نامزدها را بدون شناخت و فقط به واسطه حضور واسطه‌ها کپی برداری کنند. تأثیر مفهوم کاهش مشارکت عمومی بر مفهوم زوال دموکراسی؛ استانی شدن انتخابات سطح مشارکت و سطح پاسخ‌گویی را کاهش داده و منجر به تقلیل سطح دموکراسی می‌گردد. تأثیرات مقوله اجتماعی بر مقوله سازمانی تشکیلاتی: تأثیر مفهوم افزایش نخبه‌گرایی بر مفهوم ارتقاء سطح کیفیت قانون‌گذاری؛ با تصویب این طرح شرایط حضور نخبگان در مجلس شورای اسلامی فراهم می‌شود و این امر ارتقاء سطح کیفیت قانون‌گذاری را به دنبال دارد. تأثیر مفهوم افزایش نخبه‌گرایی بر مفهوم افزایش کارآمدی مجلس؛ استانی شدن انتخابات موجب ورود افراد اصلح و متخصص به مجلس می‌شود که ارتقاء سطح کیفی و افزایش کارایی مجلس را به دنبال دارد. تأثیر مفهوم عدم توانایی شوراها بر مفهوم بی‌پاسخ ماندن خواسته‌های مردم؛ عدم توانایی شوراها در برطرف کردن مشکلات مردم موجب بی‌پاسخ ماندن خواسته‌های مردم می‌شود.

مقوله اقتصادی: در پژوهش حاضر مسائل مربوط به پیامدهای اقتصادی استانی شدن انتخابات در قالب مقوله اقتصادی تبیین شده است. مقوله اقتصادی به‌طور مستقیم از جمله پیامدهای استانی شدن انتخابات مجلس محسوب می‌شود که می‌تواند بر دو مقوله اجتماعی

و سازمانی تشکیلاتی تأثیر بگذارد؛ و از مقولات سیاسی و سازمانی تشکیلاتی نیز تأثیر می‌پذیرد. تأثیرات مقوله اقتصادی بر مقوله اجتماعی: تأثیر مفهوم افزایش نقش شهرهای بزرگ بر مفهوم افزایش شکاف و تنش‌های بین شهری؛ با تصویب این طرح انگیزه خدمت به شهرهای بزرگ افزایش می‌یابد و پاشنه مصوبات برای آن‌ها بهتر خواهد چرخید و این امر باعث می‌شود که رقابت میان شهرها برای جذب منافع افزایش یابد و شاهد افزایش شکاف و تنش‌های بین شهری خواهیم بود. تأثیر مفهوم نقض برابری بر مفهوم به حاشیه راندن اقلیت‌ها؛ استانی شدن انتخابات، از عدالت انتخاباتی می‌کاهد و منجر به حذف گروه‌های قومی یا مذهبی از فرایندهای انتخابات می‌شود. تأثیر مفهوم ورود افراد مشهور و متمول به مجلس بر مفهوم تضعیف مردم‌سالاری دینی؛ زمانی که کاندیدای اصلح و موردنظر مردم با بالاترین رأی در سطح شهرستان به مجلس راه پیدا نمی‌کند و دیگری با رأی کم‌تر و پول بیشتر در تبلیغات استانی به مجلس راه می‌یابد، این امر بر اعمال مردم‌سالاری دینی خدشه وارد می‌کند. تأثیرات مقوله اقتصادی بر مقوله سیاسی: تأثیر مفهوم افزایش هزینه‌های انتخابات بر مفهوم اتصال نمایندگان به کانون‌های ثروت؛ افزایش هزینه‌های انتخابات موجب اتصال نمایندگان به کانون‌های ثروت می‌شود. تأثیر مفهوم افزایش هزینه‌های انتخابات بر مفهوم افزایش خطای نمایندگان؛ فراهم نمودن زمینه انتخاب استفاده‌کنندگان از رانت‌های مالی و امکانات اقتصادی به نمایندگی مجلس، می‌تواند اثرات نامطلوبی بر اخلاقی سازی حیات سیاسی و نمایندگی مجلس برجای گذارد. تأثیرات مقوله اقتصادی بر مقوله سازمانی تشکیلاتی: تأثیر مفهوم ورود افراد مشهور و متمول به مجلس بر مفهوم عدم گردش نخبگان؛ استانی شدن انتخابات منجر به ورود افراد شناخته‌شده هر استان به مجلس می‌شود و این امر از ورود نخبگان مستقل به چرخه قدرت جلوگیری می‌کند. تأثیر مفهوم افزایش نقش شهرهای بزرگ بر مفهوم عدم تناسب آراء؛ با افزایش سهم شهرهای پرجمعیت در تعداد نمایندگان مجلس، نامزدهای کمتری از شهرهای کم‌جمعیت به مجلس راه خواهند یافت و این موضوع موجب تمرکزگرایی در تصویب آراء به سمت مراکز استان خواهد شد. تأثیر مفهوم افزایش نقش شهرهای بزرگ بر مفهوم بی‌پاسخ ماندن خواسته‌های مردم؛ با استانی شدن انتخابات ارتباط نمایندگان با مردم شهرهای مختلف استان بسیار کم خواهد شد و تمرکز نگاه نمایندگان به دلیل این که رأی در مراکز پرجمعیت نهفته است به سمت مراکز استان خواهد رفت و این امر موجب می‌شود خواسته برخی از خواسته‌های مردم بی‌پاسخ بماند.

مقوله سازمانی تشکیلاتی: تحلیل مصاحبه‌های پژوهش نشان می‌دهد که نمایندگان مجلس و صاحب‌نظران، پیامدهای سازمانی تشکیلاتی استانی شدن انتخابات را مورد توجه قرار داده‌اند. مقوله سازمانی تشکیلاتی از مقوله‌های سیاسی، اجتماعی، اقتصادی و حقوقی قانونی تأثیر می‌پذیرد و بر دو مقوله سیاسی و اقتصادی نیز تأثیر می‌گذارد. تأثیرات مقوله سازمانی تشکیلاتی بر مقوله اقتصادی: تأثیر مفهوم تفاهم و همدلی میان نمایندگان بر مفهوم رشد متوازن؛ با استانی شدن انتخابات شاهد همگرایی و اتحاد نمایندگان استان برای توسعه همه‌جانبه هستیم که منجر به توسعه متوازن می‌شود. تأثیر مفهوم عدم گردش نخبگان بر مفهوم ورود افراد مشهور و متمول به مجلس؛ با این طرح چرخش نخبگان نخواهیم داشت و نمایندگی در میان طیف از نخبگان که با مراکز قدرت و ثروت ارتباط دارند، دست‌به‌دست می‌شود. تأثیر مفهوم ابهام در انتخابات میان‌دوره‌ای بر مفهوم افزایش هزینه‌های انتخابات؛ انتخابات میان‌دوره‌ای کل استان را درگیر خواهد کرد و هزینه برگزاری انتخابات را به شدت افزایش خواهد داد. تأثیرات مقوله سازمانی بر مقوله سیاسی: تأثیر مفهوم عدم تناسب آراء بر مفهوم زوال دموکراسی؛ استانی شدن انتخابات موجب می‌شود از تقسیم کرسی‌ها برحسب تناسب آراء دور شویم و با توجه به این که نظام انتخاباتی ایران تناسبی نیست، استانی شدن انتخابات ما را از دموکراسی واقعی دور می‌کند. تأثیر مفهوم عدم گردش نخبگان بر مفهوم زوال دموکراسی؛ با اجرا شدن این طرح گردش نخبگان که یکی از مهم‌ترین معیارهای دموکراسی است صورت نخواهد پذیرفت. تأثیر مفهوم عدم تناسب آراء بر مفهوم محرومیت از کرسی نمایندگی؛ با افزایش سهم شهرهای پرجمعیت نامزدهای کمتری از شهرهای کم‌جمعیت به مجلس راه خواهند یافت.

مقوله حقوقی قانونی: از بین این مقولات، مقوله حقوقی قانونی در بین سایر پیامدهای استانی شدن انتخابات مجلس، کم‌تر مورد توجه قرار گرفته است. به‌طور حتم استانی شدن حوزه‌های انتخابیه ارتباط تفکیک‌ناپذیری با مسائل حقوقی قانونی دارد و توجه نکردن به پیامدهای حقوقی قانونی استانی شدن انتخابات نمی‌تواند اثرات طرح استانی شدن حوزه‌های انتخابیه را به‌وضوح نشان دهد. پیامدهای حقوقی قانونی بر مقوله سازمانی تشکیلاتی و اجتماعی تأثیر می‌گذارد؛ و خود نیز از مقوله سیاسی تأثیر می‌پذیرد. تأثیرات مقوله حقوقی قانونی بر مقوله سازمانی تشکیلاتی: تأثیر مفهوم بی‌اعتنایی به فلسفه وجودی قانون تعیین حوزه‌ها بر مفهوم عدم تناسب آراء؛ با استانی شدن انتخابات عملاً قانون تعیین این حوزه‌ها از فلسفه وجودی خود که همانا عدالت نسبی و تناسب کرسی‌ها است، جدا می‌شود؛ و این

امر منجر به تمرکزگرایی در تصویب آراء به سمت شهرهای پرجمعیت و مراکز استان‌ها می‌شود. تأثیرات مقوله حقوقی قانونی بر مقوله اجتماعی: تأثیر مفهوم عادلانه شدن نظام انتخاباتی بر مفهوم کاهش رقابت‌های بین شهری؛ با این طرح عدالت سرزمینی و جمعیتی نیز برقرار خواهد شد و مشکل برخی حوزه‌ها که دارای کم نمایندگی یا بیش نمایندگی هستند رفع می‌شود و رقابت‌های بین شهری بر سر این موضوع که فرد نماینده کدام استان است برطرف می‌شود.

۵- نتیجه‌گیری و پیشنهادها

نتیجه‌گیری

هدف پژوهش حاضر شناسایی پیامدهای استانی شدن حوزه‌های انتخابیه انتخابات مجلس شورای اسلامی ایران است برای دستیابی به این هدف با استفاده از روش نظریه داده بنیاد به تجزیه و تحلیل مصاحبه‌های نمایندگان مجلس، مقامات اجرایی و کارشناسان با رسانه‌ها و همچنین بررسی پژوهش‌های مرتبط پرداخته شد. یافته‌های پژوهش بیانگر این است که استانی شدن حوزه‌های انتخابیه مجلس دارای پنج دسته پیامد است که این پیامدها به صورت پنج مقوله سیاسی، اجتماعی، اقتصادی، سازمانی تشکیلاتی و حقوقی قانونی، دسته بندی شده‌اند. این مقولات، هر یک دارای مفاهیمی هستند که این مفاهیم معرف یک متغیر جزئی تر از پیامدهای استانی شدن حوزه‌های انتخابیه مجلس می‌باشند. در نهایت رابطه این پیامدها با یکدیگر و با متغیر استانی شدن حوزه‌های انتخابیه تبیین شده است.

مرحله نهایی در پژوهش‌های مبنی بر نظریه داده بنیاد، مقایسه نظریه ظهور یافته با پیشینه پژوهش است. مقایسه نتایج پژوهش حاضر با پیشینه پژوهش بیانگر این است که بیشتر پیامدهای مطرح شده برای استانی شدن حوزه‌های انتخابیه مجلس در این پژوهش با سایر پژوهش‌ها مطابق دارد. در همه این پژوهش‌ها برخی از مزایا و معایب طرح استانی شدن انتخابات مجلس مطرح شده است که در پژوهش حاضر نیز این موارد با شیوه دیگری بیان شده‌اند. هرچند پیامدهای پژوهش حاضر با پیامدهای سایر پژوهش‌ها شباهت دارند اما دسته‌بندی پیامدهای استانی شدن انتخابات در پنج مقوله سیاسی، اجتماعی، اقتصادی، سازمانی تشکیلاتی و حقوقی قانونی در هیچ‌یک از پژوهش‌های مرتبط انجام نشده است. علاوه بر این در پژوهش حاضر تعداد مفاهیم مطرح شده بیش از موارد گفته شده در پیشینه پژوهش است. پژوهش حاضر با استفاده از نظریه داده بنیاد به دنبال کشف پیامدها و ابعادی است که در پژوهش‌های قبلی بررسی نشده‌اند به عبارتی به دنبال کشف مؤلفه‌های جدیدی

است که آن‌ها را بیان کند. به صورتی که در پژوهش حاضر، سعی شده است با استفاده از روش نظریه داده بنیاد همه مصاحبه‌های موجود در زمینه استانی شدن انتخابات جمع‌آوری و مورد تجزیه و تحلیل قرار گیرد.

پژوهش حاضر هم از لحاظ جامعیت مفاهیم مطرح شده و هم از لحاظ روش مورد استفاده با سایر پژوهش‌های انجام شده در زمینه استانی شدن حوزه‌های انتخابیه متفاوت است. یافته‌های این پژوهش می‌تواند نگرشی روزآمد و متناسب با پیامدهای استانی شدن حوزه‌های انتخابیه مجلس شورای اسلامی در اختیار نمایندگان مجلس، دستگاه اجرایی و قانون‌گذاری و کارشناسان این حوزه قرار دهد و آن‌ها با استفاده از این نتایج به اقدام مناسب‌تری در این زمینه دست پیدا کنند.

استانی شدن حوزه‌های انتخابیه اگرچه تحت شرایطی خاص می‌تواند راهکار قابل‌تأمل و گامی روبه‌جلو در انتخابات مجلس تلقی گردد. اما به نظر می‌رسد نمی‌توان بدون طراحی لوازم موردنیاز آن، از جمله ساختاری دو مجلسی در قانون اساسی و شکل‌گیری نظام حزبی، اصلاح و افزایش اختیارات شوراهای محلی به اهداف موردنظر این طرح دست یافت. بدون شک در نظام‌های برخوردار از ساختار دو مجلسی، مسائل محلی و ملی به نحو مطلوب و مناسبی بین دو مجلس تقسیم و توزیع گردیده است در حالی که در نظام تک مجلسی ایران، تمامی امور از قانون‌گذاری و نظارت گرفته تا بررسی خواسته‌ها و مطالبات مردم در حوزه‌های انتخابیه بر عهده نمایندگان مجلس گذاشته شده است و این موضوع باعث شده در بسیاری از موارد، مسائل محلی بر موضوعات ملی ارجحیت پیدا کند. طرح استانی شدن انتخابات نیازمند دقت نظر و تأمل بیشتری است. در غیر این صورت، تنها نتیجه حاصل از اجرای آن، انتقال معضلات و مشکلات متنوع فعلی از سطح حوزه‌های انتخابیه خرد به سطح حوزه‌های انتخابیه کلان (حوزه‌های استانی) خواهد بود.

پیشنادهای عملی

- با استفاده از نتایج پژوهش حاضر، پیشنهادهای زیر مطرح می‌گردد:
- برنامه‌ریزی برای ایجاد ساختاری دو مجلسی، تشکیل مجلس محلی یا استانی و واگذاری مسئولیت قانون‌گذاری در سطح محلی به این مجلس.
- ایجاد زمینه‌های مناسب برای مشارکت دادن احزاب و تشکل‌ها در فرایند برگزاری و نظارت بر انتخابات.

- توجه به پیامدهای طرح استانی شدن انتخابات با اجرای آزمایشی آن در چند حوزه انتخاباتی مجلس شورای اسلامی.
- تقویت نقش احزاب جهت فراگیر شدن در سطح جامعه.
- ایجاد سازوکارهای مناسب جهت واگذاری وظایف منطقه‌ای نمایندگان مجلس شورای اسلامی به شوراهای اسلامی شهر و روستا.

پیشنادهای پژوهشی

- با توجه به شناسایی پیامدهای استانی شدن حوزه‌های انتخابیه مجلس در این پژوهش، ضروری است پژوهش‌های دیگری جهت تکمیل دانش در زمینه ساختار انتخابات مجلس انجام شود. در این راسته عناوین پژوهشی زیر پیشنهاد می‌شود:
- مقایسه طرح‌های جایگزین حوزه‌های انتخابیه استانی در انتخابات مجلس شورای اسلامی
- رتبه بندی پیامدهای استانی شدن حوزه‌های انتخابیه مجلس شورای اسلامی با استفاده از پژوهش‌های کمی
- امکان سنجی قانونی تشکیل مجلس دوم به عنوان مجلس محلی یا استانی
- امکان سنجی افزایش اختیارات و صلاحیت‌های شوراهای شهر و روستا جهت تبدیل آنها به مجلس محلی

منابع و مآخذ:

- اکبری، قاسم، راستی، عمران و جواد میکانیکی (۱۳۹۵)، «استانی شدن انتخابات؛ تمرکزگرایی یا تمرکززدایی، با تأکید بر حوزه‌های انتخابیه استان خراسان جنوبی»، **فصلنامه علمی ترویجی مطالعات فرهنگی - اجتماعی خراسان**، سال یازدهم، شماره یکم، صص ۴۷ - ۳۳.

- عباسی، بیژن (۱۳۸۸)، «نقد و بررسی نظام‌های انتخاباتی اکثریتی و تاسی»، فصلنامه مطالعات حقوق خصوصی، سال سی و نهم، شماره سوم، صص ۲۵۷ - ۲۳۹.

- تقی زاده، جواد و ضرغامی، شیبیر (۱۳۸۸)، «استانی شدن انتخابات مجلس شورای اسلامی»، **پژوهش‌نامه علوم سیاسی**، سال چهاردهم، شماره چهارم، صص ۷۹ - ۴۵.

- جهرمی، محمد (۱۳۹۰)، **پرسه‌های تطبیقی نظام انتخاباتی**، تهران، نشر دانشگاه عالی دفاع ملی، ج اول.

- حسینی، یاسین (۱۳۹۰)، **حوزه‌بندی انتخابات قوه مقننه در نظام حقوقی ایران با تأکید بر طرح تغییر نظام انتخاباتی مجلس شورای اسلامی**، پایان‌نامه ارشد. گروه حقوق، دانشکده حقوق و علوم سیاسی، دانشگاه علامه طباطبائی، خسروی، حسن (۱۳۹۴)، «نظام انتخاباتی کارآمد مجلس شورای اسلامی در پرتو نظام‌های انتخاباتی»، فصلنامه علوم سیاسی، سال هجدهم، شماره هفتاد و یکم، صص ۱۲۶ - ۹۳.

- دانیایی‌فرد، حسن، الوانی، سید مهدی و عادل آذر (۱۳۹۰)، **روش‌شناسی پژوهش کیفی در مدیریت**، چاپ چهارم، تهران، انتشارات صفار.

- رحمانی زاده دهکردی، حمیدرضا، سعید، پدرام (۱۳۸۱)، «استانی شدن حوزه‌های انتخابیه»، **مجلس و پژوهش**، سال نهم، شماره سی و هشتم، صص ۱۶۸ - ۱۴۵.

- سرستگار شریعت پناهی، شهرزاد (۱۳۹۶)، «مطالعه تطبیقی نظام‌های انتخاباتی ۶ کشور اروپای شرقی (مقدونیه، بلغارستان، کرواسی، اسلواکی، چک و لهستان)»، **مرکز پژوهش‌ها مجلس شورای اسلامی**، شماره ۱۵۴۰۷.

- ریوندز، آندرو، رابلی، بن و الیس آندرو (۱۳۸۹)، **دانش‌نامه نظام‌های انتخاباتی**، ترجمه ابودر رفیعی قهساره، چاپ دوم، تهران، پژوهشکده مطالعات راهبردی.

- رفیعی قهساره، ابودر (۱۳۸۹)، «فرایند رأی‌گیری و انتخابات در کشورهای مختلف (۱) (کانادا، ایالات متحده و بریتانیا)»، مرکز پژوهش‌ها مجلس شورای اسلامی، شماره ۱۰۲۳۲.

- ضرغامی، شیبیر (۱۳۸۵)، **استانی شدن انتخابات مجلس شورای اسلامی**، پایان‌نامه ارشد گروه حقوق عمومی، دانشکده حقوق و علوم سیاسی دانشگاه شیراز.

- فلیک، اووه (۱۳۸۸)، **درآمدی بر تحقیق کیفی**، ترجمه هادی جلیلی، تهران انتشارات نی.

- قهرمان پور، رحمن (۱۳۸۹)، «تأثیر نظام انتخاباتی اسرائیل بر تداوم چند پارگی سیاسی»، **فصلنامه مطالعات منطقه‌ای: اسرائیل**

شناسی - آمریکا شناسی، سال یازدهم، شماره چهارم، صص ۷۲ - ۵۱.

- مرکز پژوهش‌ها مجلس شورای اسلامی (۱۳۸۹)، «نگاهی به نظرات موافقان و مخالفان استانی شدن در حوزه‌های انتخابیه انتخابات مجلس شورای اسلامی»، **گروه حقوق عمومی**، شماره ۱۰۶۳۲.

- مرکز پژوهش‌های مجلس (۱۳۸۱) «گزارش طرح استانی شدن حوزه‌های انتخابیه»، دفتر مطالعات سیاسی، شماره ۶۴۵۸.

- معاونت مطالعات راهبردی (۱۳۹۱)، «بررسی نظام‌های انتخاباتی در برخی کشورهای جهان»، **اداره تأمین محتوای فرهنگ سیاسی**، ۴۳ - ۱.

- مقصودی، مجتبی، ابراهیم‌آبادی، غلام‌رضا (۱۳۹۰)، «تأثیر استانی شدن انتخابات بر وظیفه نمایندگی»، **فصلنامه راه سیاست‌گذاری**، سال دوم، شماره چهارم، صص ۲۶ - ۹.

- منصوریان، مصطفی (۱۳۹۶)، نظام حقوقی حاکم بر انتخابات، تهران، نشر پژوهشکده شورای نگهبان، ج اول.

- میرزاده کوهساهی، نادر، میرزاده کوهساهی، مهدی (۱۳۹۰)، «امکان‌سنجی استانی شدن حوزه‌های انتخاباتی در انتخابات مجلس شورای اسلامی»، **فصلنامه مطالعات سیاسی**، سال چهاردهم، صص ۱۷۰ - ۱۵۱.

- گروه پژوهش و تحلیل خبری (۱۳۹۴) «مزایا و معایب استانی شدن انتخابات مجلس» (منبع آنلاین) دسترسی در (۹ اردیبهشت ۱۳۹۴) آدرس کامل اینترنتی <http://www.irna.ir/fa/News/81589292>

- احرار گیل (۱۳۹۳) «استانی شدن انتخابات مجلس؛ فراموشی مناطق محروم یا تقویت نظام حزبی» (منبع آنلاین) دسترسی در (۵ آذر ۱۳۹۳) آدرس کامل اینترنتی <http://ahrargil.com/?p=51026>

- عطائی، امین (۱۳۹۴) «نمایندگی مردم تهران: طرح استانی شدن انتخابات - نمی‌تواند مشکلات فعلی انتخابات مجلس را حل کند» (منبع آنلاین) دسترسی در (۲۲ اردیبهشت ۱۳۹۴) آدرس کامل اینترنتی <http://aminatace.blog.ir/1394/02/22->

- آبدانان نیوز (۱۳۹۴) «ده ایراد اساسی استانی شدن انتخابات» (منبع آنلاین) دسترسی در (۹ تیر ۱۳۹۴) آدرس کامل اینترنتی <http://www.abdanannews.com/showArticle.aspx?id=16818>

- قوام ملکی، حمیدرضا (۱۳۹۳) «نقدی بر استانی شدن انتخابات» (منبع آنلاین) دسترسی در (۲۳ آذر ۱۳۹۳) آدرس کامل اینترنتی <http://www.tahlileiran.ir/a/191.html>

- سادات احمدی، مرجان (۱۳۹۴) «بایدها و نبایدهای استانی شدن انتخابات با محوریت فعالیت احزاب» (منبع آنلاین) دسترسی در (۱۹ اردیبهشت ۱۳۹۴) آدرس کامل <http://www.isna.ir/news/94021910370>

- بالاکریوه (۱۳۹۳) «دیدگاه نمایندگان موافق و مخالف استانی شدن انتخابات مجلس شورای اسلامی» (منبع آنلاین) دسترسی در (۲۳ آذر ۱۳۹۳) آدرس کامل اینترنتی <http://balagerive.ir/index.php?newid=1152>

from the Australian film Industry». by: **international Journal of Doctoral Studies**, Vol.6.
 -Norris, pippa (1997) coosing Electoral Systems: Proportional, Majoritarian and Mixed Systems. **International Political Science Review**, Vol. 18, no. 3, 297-312.
 -Glaser, Barney G (1978) **Theoretical Sensitivity: Advances in the Methodology of Grounded Theory**, mill valley, California: The Sociology Press.

-گلستان ما (۱۳۹۴) «مزایا و معایب استانی شدن انتخابات مجلس شورای اسلامی» (منبع آنلاین) دسترسی در (۱۵ خرداد ۱۳۹۴) آدرس کامل اینترنتی <http://golestanema.com#coment-16291html>

-سیاست روز (۱۳۹۴) «استانی شدن انتخابات در مسیر دوراهی» (منبع آنلاین) دسترسی در (۶ اردیبهشت ۱۳۹۴) آدرس کامل اینترنتی <http://siasatrooz.ir/vdcgzy9y.ak9q74prra.html>

-نماینده (۱۳۹۴) «طرح تکراری استانی شدن انتخابات» (منبع آنلاین) دسترسی در (۱۳ اردیبهشت ۱۳۹۴) آدرس کامل اینترنتی <http://namayande.com/news/91800>

-نماینده (۱۳۹۴) «معایب استانی شدن انتخابات از نگاه سخنگوی وزارت کشور» (منبع آنلاین) دسترسی در (۱۹ اردیبهشت ۱۳۹۴) آدرس کامل اینترنتی namayande.com/news/92495

-نماینده (۱۳۹۴) «محور آسیب‌شناسی استانی شدن انتخابات» (منبع آنلاین) دسترسی در (۱۵ اردیبهشت ۱۳۹۴) آدرس کامل اینترنتی <http://namayande.com/news/92020/40>

-ایران نوزده (۱۳۹۴) «کلیات طرح استانی شدن انتخابات» (منبع آنلاین) دسترسی در (۱۲ اردیبهشت ۱۳۹۴) آدرس کامل اینترنتی <http://irannoozdah.ir/?p=12852>

-امیری، فاطمه (۱۳۸۹) «راه طولانی استانی شدن انتخابات مجلس» (منبع آنلاین) دسترسی در (۲۸ دی ۱۳۸۹) آدرس کامل اینترنتی <http://jamejamonline.ir/online/6708416452930197>

59

-خبرگزاری دانشجو (۱۳۹۴) «طرح استانی شدن انتخابات هزینه برگزاری انتخابات را افزایش خواهد داد» (منبع آنلاین) دسترسی در (۷ اردیبهشت ۱۳۹۴) آدرس کامل اینترنتی <http://snn.ir/fa/news/405424>

-بویور نیوز (۱۳۹۳) «معایب و مزایای استانی شدن انتخابات مجلس» (منبع آنلاین) دسترسی در (۲۲ آذر ۱۳۹۳) آدرس کامل اینترنتی <http://boyernews.com/131845>

-خطب شکن (۱۳۹۳) «انتخابات استانی مجلس با امضای ۱۷۰ نماینده + متن کامل طرح» (منبع آنلاین) دسترسی در (۳۰ دی ۱۳۹۳) آدرس کامل اینترنتی <http://khatabshekan.ir/9781/>

منابع انگلیسی

- Lizzeri, Alessandra and persico, Nicolo (2001) «the provision of publice Goods Under Alternative Electoral Incentives».by: **American Economic Review**. www. Econ. Nyu.edu/ user// Lizzeria/aetype 1.

-Persson,Torsten, Tabellini Guide. And Trebbi, Francesco (2003) « Electoral Rules and Corruption ». by: **the European Economic Association**. www. Citessrx. Ist. Psu. Edu/ viewdo/ download? Doi= 10. 1. 1. 62

-Jones, Michael, Alony, Irit (2011). Guiding the Grounded Theory in Doctoral Studies-An Example